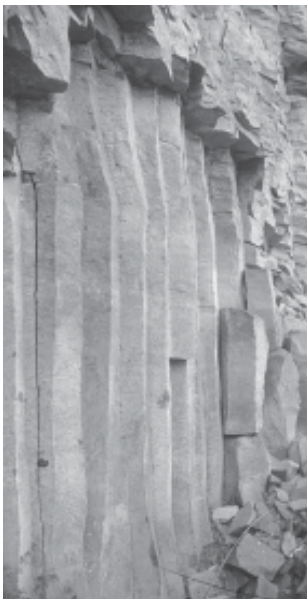

Creació de la delegació de la ICHN a la Garrotxa

El passat 1 de juliol es va celebrar a Olot, l'acte de constitució de la delegació de la Garrotxa de la ICHN. Després de tres anys de treball conjunt en diferents projectes de recerca, gestió i formació sobre flora amenaçada, boscos madurs, el cranc de riu i rapinyaires, amb el suport de la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot, diversos naturalistes de la Garrotxa van mostrar el seu interès per crear una entitat que els aglutinés i promocionés la recerca i la formació naturalista a la comarca.

Després d'un procés llarg de reflexió, debat i participació, i amb la demanda específica de 27 naturalistes de la comarca de constituir la delegació, es va convocar a tots els interessats a l'acte de constitució, que es va iniciar amb la conferència inaugural de Joan Font, de la Universitat de Girona «Històries d'orquídies i pol·linitzadors».

Joan Font va fer un repàs sobre les orquídies catalanes i posteriorment va explicar les diferents estratègies que tenen les orquídies, relacionades amb la pol·linització. La xerrada, d'interès

tant per botànics com per zòlegs, va aplegar una vintena de persones.

Una vegada acabada la conferència, Jordi Artola, com a candidat a la Presidència, va recordar als assistents el procés de constitució de la delegació de la Garrotxa de la ICHN, i es va procedir a la presentació dels candidats al Consell Directiu i del seu programa d'actuacions per l'any 2005. Després de les votacions i una vegada escollit el Consell Directiu, es va constituir la Delegació. Aquest estiu

es va presentar la sol·licitud al Consell Directiu de la ICHN per ser Delegació de la Garrotxa de la Institució, fet que es va aprovar el dia 20 de setembre.

En les dues primeres reunions de la Junta de la delegació, s'ha treballat especialment per engegar les funcions bàsiques de l'entitat, en

coordinació amb la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot i la ICHN, però ja s'han iniciat altres projectes com la web i la llista de distribució de l'entitat, la base de dades d'investigadors i estudis de la comarca i el seminari sobre el Patrimoni Natural de la Garrotxa que es pretén celebrar enguany. ■

Projectes

II Jornada sobre la Via Verda Sant Llorenç-Collserola

II Jornada sobre la Via Verda Sant Llorenç-Collserola. La implicació dels agents econòmics en la seva gestió. Divendres 28 d'octubre de 2005, a l'Auditori del Parc Tecnològic del Vallès.

L'assistència és gratuïta però, atès que les places estan limitades, cal preinscriure's abans del 20 d'octubre.

Adreceu-vos a:
Anna Galan
anna@epasg.com
Tel.: 655 175 835
Fax: 932 989 306

Els sistemes naturals de les planes de Son (Pallars Sobirà)

Després dels bons resultats obtinguts de la col·laboració entre la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya i la Institució Catalana d'Història Natural en la realització dels estudis i la publicació sobre els sistemes naturals de la vall d'Alinyà (Alt Urgell), s'està elaborant una nova proposta de treball conjunt, aquest cop centrat en l'estudi d'un ampli sector pirinenc situat a l'entorn del Centre de Natura i Desenvolupament Sostenible dels Pirineus Les Planes

de Son i dins l'àrea d'influència del Parc Nacional d'Aigüestortes i Sant Maurici.

Es preveu que aquest treball comenci l'any 2006, motiu pel qual durant aquests darrers mesos es constituïran els equips de recerca i es definiran els objectius de cada un dels estudis que es preveu realitzar. Els investigadors que hagin treballat en aquesta zona i vulguin participar en aquest treball, poden contactar amb la Secretaria de la ICHN. ■

Delegació del Bages

Projecte de reintroducció de la cigonya al Bages

El projecte de reintroducció de la cigonya (*Ciconia ciconia*) al Bages, una iniciativa conjunta de la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya i de la ICHN, ja rutlla.

L'objectiu és establir una nova població nidificant de cigonyes al pla de Bages, al centre de Catalunya, que a més faciliti el contacte entre la població gran de cigonyes de les planes de

Lleida i de la Franja de Ponent i la de les colònies més petites existents a Catalunya fruit de reintroduccions recents. La plana humanitzada del centre de la comarca de Bages, aquest triangle de terreny en trencaclosques fet de camps i boscos illa, camins, pobles i masos, horts, rases i torrenteres que els rius Cardener i Llobregat delimiten, sembla un hàbitat adequat per a les necessitats i costums de les cigonyes. El projecte de reintroducció de la cigonya al Bages té el seu centre neuràlgic al mas Llussa de Santpedor, on setze cigonyes joves es mantenen alimentades artificialment en un aviari. Aquests polls de cigonya són nascuts aquesta mateixa primavera a la

població excedentària de la plana de Lleida. Els polls de cigonya, amb pocs mesos d'edat, han estat proporcionats pel Centre de Recuperació de Fauna Salvatge de Vallcalent (Lleida) del Departament de Medi Ambient i Habitatge. Després de passar dos anys en captivitat per tal d'acostumar-se completament al lloc —amb l'objectiu que adquireixin l'empremta del lloc, en terminologia d'etologia— aquestes cigonyes, ja adultes, s'alliberaran i fixaran una nova població espontània nidificant. Probablement una part d'aquestes cigonyes de la generació fundadora no migrarà, sinó que es quedarà al Bages també durant l'hivern; però les seves descendents han de recuperar ja l'instint migratori característic de l'espècie. ■

Curs sobre El medi natural de la conca del Llobregat

El curs consisteix en un programa de sortides guiades, de temàtica tant biològica com geològica, per visitar i donar a conèixer diferents indrets de la conca del Llobregat representatius i de natura interessant i més o menys ben conservada, així com alguns dels seus problemes ambientals. El territori drenat pel riu central de Catalunya, per la seva diversitat de climes i de substrats geològics i per la diferent intervenció humana, té uns paisatges naturals variats que el fan d'interès per als que volem entendre la natura.

El curs s'inicia a primers d'octubre amb les sessions teòriques, de 19 a 21 h. al Centre Cívic Selves i Carner de Manresa:

- 6 d'octubre. *El substrat geològic i el relleu de la conca del Llobregat.*
- 7 d'octubre: *La vegetació i la fauna vertebrada de la conca del Llobregat.*

Tot seguit vénen les sortides mensuals, el plat fort. Les excursions programades durant l'any 2005 són les següents:

(Continua)

- 8 d'octubre. *Gréixer i els Empedrats*. Itinerari berguedà amb una gran varietat de tipus de vegetació de muntanya mitjana (bosc de ribera, alzinar, roureda, prat de pastura, fageda i pineda de pi roig) que, a l'octubre, pot presentar també una gran diversitat de bolets que estudiarem. Els altres dos grans elements d'interès de la sortida són l'aflorament de roques volcàniques de Gréixer i les cascades dels Empedrats.
- 5 de novembre. *El Montcau i el torrent de la Fontfreda*. Del coll d'Estenalles anirem fins al cim del Montcau (1.056 m), el segon més alt del massís de Sant Llorenç del Munt, una massa rocosa formada bàsicament per conglomerats; i després baixarem per les Teixonerres, on hi ha un bosc de roure de fulla gran, únic a la zona, excepcionalment ben conservat i amb una gran varietat de bolets. Continuarem la baixada pel torrent de Fontfreda fins a arribar al poble de Mura, de gran bellesa arquitectònica. El torrent de Fontfreda destaca per la seva gran diversitat vegetal

i pel seu estret congost entapissat de molses i falgueres.

- 3 de desembre. *Collserola*. Itinerari pel gran parc metropolità de Barcelona. Veurem les mines de pirita abandonades de Santa Creu d'Olorda, ens passejarem pels frondosos boscos de la Rierada i la font Groga, i visitarem el Centre d'Informació del parc que hi ha a Vallvidrera i, possiblement, l'Observatori Fabra.

Les excursions duren tot el dia, de les 8.15 a les 20 h i, per tant, cal portar menjar. La sortida és davant de l'Escola Universitària Politècnica de Manresa – UPC, av. Bases de Manresa, 61-73. El curs compta amb la col·laboració de les Aules de Cultura de l'Ajuntament de Manresa. El preu de matrícula és de 60 € per al curs complet o de 6 € per sortida, amb un 30 % de descompte als socis de la ICHN. Les inscripcions poden fer-se per telèfon (938 782 300, Ajuntament de Manresa) o a l'adreça ichnbages@infonegocio.com. ■

Salinitat

Les anàlisis periòdiques de les aigües han mostrat, aquest estiu, l'increment generalitzat de la salinitat a la conca del Llobregat al Bages, en paral·lel a la disminució dels cabals a causa de la sequera. Durant la primera quinzena d'agost, les aigües del riu Llobregat, més avall de Sallent on rep la contaminació

salina de la mineria potàssica, superaven els 500 mg de clorur per litre (el màxim admès a les aigües potables és de 250 mg Cl/L [RD 140/2003]), un valor que, llevat d'episodis puntuals de contaminació, no retrobem des de la dècada del 1980, abans de la construcció del col·lector de salmorres. ■

Novetats al web del Bages

- L'afectació de la secada del 2005 en la vegetació del Bages, amb les imatges d'un alzinar malmès a Montserrat i de la més gran resistència a l'eixut de l'aladern fals davant de l'alzina.
- Amb l'arribada dels polls de cigonya al mas Llussà de Santpedor comença de debò el projecte de reintroducció de la cigonya al Bages, una iniciativa conjunta de la Fundació Territori i Paisatge i la Institució Catalana d'Història Natural.
- Addició de quatre nous arbusts, l'espanallops (*Colutea arborescens*), el bruc boal (*Erica arborea*) la bufalaga (*Thymelaea tinctoria*) i el gavó fruticós (*Ononis fruticosa*); de dues plantes de roca, el crespinnell blanc (*Sedum album*) i el te de roca (*Jasania saxatilis*); i d'una herba de vora l'aigua, el càrex cuprí (*Carex vulpina*).
- Noves imatges de tres arbusts de les rouredes i bardisses, el tortellatge, el xuclamel xilosti i l'arç blanc; i d'una herba dels pedruscalls, la porrassa.
- Imatge del parc edíl·lic de la serra de Rubió, a cavall de les comarques del Bages i de la d'Anoia, el més gran de Catalunya des que va entrar en funcionament a la primavera del 2005.
- Cadascuna del miler llarg de pàgines del *website* està encapçalada ara pel seu títol particular, per tal de facilitar-ne la recerca per mitjà dels cercadors habituals d'Internet.
- La presentació de *El medi natural del Bages* i els seus capítols sencers de geologia, història geològica i ICHN es poden llegir també en anglès. ■

Voluntat de conservar

Del 17 al 20 de novembre de 2005, a Cassà de la Selva, tindrà lloc la «IV reunió de la Xarxa de Custòdia del Territori». Fòrum de coneixements i debats per enfortir el treball en xarxa per la custòdia del territori.

Per a més informació i inscripcions, connecteu-vos a l'adreça: <http://www.custodiaterritori.org/ivreunio>.

Delegació d'Osona

Projecte Basses

En el marc del projecte basses, s'ha posat una tanca a la bassa del pla del dau de Savassona, com a primer pas per a la seva restauració, ara faltaria col·locar un abeurador

al costat i fer la restauració vegetal i assegurar l'aport d'aigua. Us mantindrem informats i recordeu que si hi ha alguna altra bassa interessant, mirarem de recuperar-la. ■

The Botanics, tardor 2005. National Botanic Gardens of Scotland. 15 p.

Segona edició de la Universitat de Natura

Del 23 al 30 de juliol l'Aiguabarreig va acollir la segona edició de la Universitat de Ponent de Ciències de la Natura. Una activitat acadèmica estiuenca coordinada per la Universitat Catalana d'Estiu i la delegació de la Franja de Ponent de la Institució Catalana d'Història Natural amb la participació de força societats i organitzacions científiques i acadèmiques dels Països Catalans i Europa.

En aquesta edició cinquanta professors van impartir onze cursos de 24 a 36 hores de durada i tallers amb temàtiques tan diverses com el SIG MiraMon o el Canvi climàtic fins a la Gestió d'espais naturals o l'Entomologia aplicada. Es va incrementar el nombre de sortides de camp per les riberes del Segre i Cinca o navegant per l'Ebre i el Matarranya i es el de les sessions a trenc d'alba per a l'anellatge d'ocells i jornades en plena nit dedicades als ratpenats i a les papallones nocturnes. Alguns cursos, com el d'ornitologia o el de submarinisme naturalista es van enllaçar amb la UCE de Prada de Conflent o en pràctiques d'immersió a la Costa Brava.

Hi van assistir cent trenta-nou alumnes, entre els quals, cal destacar l'elevat nombre de participants valencians i la presència algueresa.

Hi havia sis conferències centrals, entre les quals destacarem la inaugural, a càrrec del director del CREAM, Javier Retana, companyat del delegat del Govern a Lleida i les de cloenda, a càrrec del director del programa R+D Forestal del CEAM, Ramon Vallejo, i la de l'excatedràtic d'Ecologia i

Botànica de la Universitat Paul Sabatier de Tolosa de Llenguadoc Jacques Gamisans.

De la Universitat Central de Veneçuela vingué el professor Jesús Manzanilla que parlà sobre Biodiversitat i conservació en ecosistemes tropicals, i establir un conveni de col·laboració entre l'Estación Biológica Rancho Grande (Parc Nacional Henri Pittier) i l'Estació Biológica de l'Aiguabarreig.

No cal dir que el programa va ser intens, que cada dia hi havia força activitats per a triar i que la bona acollida de Seròs, la vila amfitriona, amb les seves piscines de franc per alumnes i professors i tot un programa nocturn de concerts, recitals i cinema de natura ha permès una entranyable convivència entre l'organització, alumnes i professors que, un any més, van fer una valoració formal d'excel·lent d'aquesta universitat al servei de les ciències de la natura als Països Catalans.

Per a més informació consulteu l'adreça <http://www.universitatdeponent.net>. ■

Grups de treball

El grup de treball dels odonats s'ha mantingut molt actiu aquests mesos de calor i per tant de molta activitat de libèl·lules.

El mes de juliol un equip de TV3 va filmar un matí de feina a uns membres del grup de treball que prospectaven la zona de les basses de Can Jordà al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.

Es van realitzar diverses sortides conjuntes del grup, a l'estany de Banyoles, al Ter per la zona de Girona, a diversos estanyols i rieres propers a Santa Coloma de Farners i Riudarenes i a la zona d'Igualada, per tal de prospectar noves zones i seguir aprenent en la identificació dels gèneres més difícils.

D'aquestes sortides en va sortir una dada molt interessant en capturar i veure alguns exemplars de *Libellula fulva* al riu Ter. L'única població estable a Catalunya es troba a l'estany de Banyoles on pot arribar a

ser molt abundant. Aquesta espècie de distribució centreeuropea només té tres colònies conegudes a la península ibèrica. El seu període d'emergència molt curt, de principis d'estiu i la similitud amb altres espècies més abundants fa que sigui una espècie que pugui passar molt desapercebuda. Ara ens toca fer un seguiment del riu Ter per veure si es tracta de casos aïllats o de colònies estables.

L'altre gran descobriment de la temporada ha estat la troballa de dues espècies també típicament centreeuropees que havien

S. pedemontanum

Sessió conjunta SCB - ICHN en homenatge a Ramon Margalef

Espai i temps en ecologia

El 15 de juny passat tingué lloc la sessió conjunta Societat Catalana de Biologia - Institució Catalana d'Història Natural, la qual va estar dedicada a la memòria del doctor Ramon Margalef, recentment traspasat. Van presentar la sessió Francesc

Piferrer, de la Societat Catalana de Biologia i Josep Peñuelas en representació de la Institució Catalana d'Història Natural i hi intervingueren Xavier Rubert de Ventós i Jordi Catalan amb les ponències que us resumim a continuació.

Jordi Catalan

Francesc Piferrer

Josep Peñuelas

Xavier Rubert de Ventós

Relotges tous? El Margalef científic vist de prop (Jordi Catalan)

L'obra científica del professor Margalef és molt exhaustiva i diversa, ens la podem mirar de tantes maneres! Així queda reflectit en els nombrosos homenatges i recordatoris que s'han fet i s'aniran fent des de que ens va deixar. La manera de fer i expressar-se d'en Margalef com a científic també era molt singular, i aquest va ser el fil conductor de la xerrada. La forma com a part del fons.

Molts de nosaltres, una mica abans o una mica després, el vàrem conèixer primer com a professor d'universitat, quan el Margalef científic ja estava fet del tot. El primer tast generalment no fou fàcil, com en tants plaers una mica sofisticats de la vida. La seva manera d'explicar sense concessions, sense ordre aparent, farcida de noms d'espècies i conceptes de diverses branques de la ciència, com si parlés a biòlegs fets enlloc d'estudiants primerencs, proporcionava de vegades un cert rebuig inicial, que de vegades no s'acabava de superar mai. Però si s'aconseguia, apareixia la màgia d'aquell professor especial. Qui no en té records, formals o anecdòtics; definitoris d'un professor singular. Aquell llibre d'Ecologia, aquell paper de

referent en el Llibre Blanc de la Gestió de la Natura als Països Catalans, aquell bon dia en que va deixar el vestit gris, uniforme dels catedràtics, per adoptar el color, pana bruna a l'hivern, blaus a l'estiu; aquell esperit juganer en els exàmens (Coriolis i les banyes?, tema lliure...); aquella ciència oberta i inacabada que explicava. Clar, un bon dia molts de nosaltres ens vàrem trobar convertits en adeptes a la secta. La porta era oberta, sempre oberta. Una tesina, "miri però no llegeixi massa, sinó només veurà el que ha llegit". Una tesi, "faci faci, aquí la clau, aquí el duro". Les indicacions anotades en el dietari

de sobretaula. L'estímul per que adquiríssim criteri propi, "així vostè es creu el que jo dic!". El naturalista immens que defugia la pedanteria gairebé intrínseca a l'expert. El gust per inventar artefactes, vull dir aparells d'experimentació. La seva visió irònica i crítica sobre els que ens volen organitzar la vida. La seva austeritat. El seu treball metòdic i ordenat en l'espai i el temps. La font inesgotable de suggeriments i noves idees. El tema del dia, de la setmana o de l'any. I poc a poc, anàvem perdent la timidesa d'intentar pair aquella nissaga d'escrits sobre la seva visió del món (Perspective in

ecology, La Biosfera, Teoría de los ecosistemas ecológicos, Our biosphere...). I t'explicava que en ciència també hi havia una divisió d'honor: "Oh, Hutchinson!, Oh, Volterra!" I amb els anys, anàvem entrant en el coneixement d'aquell missatge codificat, comprimit i de vegades encriptat de les seves llistes de conceptes contraposats o complementaris, dels seus jocs d'idees,

de les seves analogies. I així, un bon dia fórem uns iniciats, i pensàvem que coneixíem els misteris de l'escarabat pilotaire, del mandala, del Tom & Jerry, de Sant Mateu, dels cascs de bombers, del Ying i el Yang meàndrics, però no... el dels rellotges tous, l'important, encara se'ns escapa.

Teoría de la frontera (Xavier Rubert de Ventós)

La ecología moderna ha venido a «recordarnos la unidad e interdependencia de los elementos del universo. La ecología —dice Margalef— es un intento de entender el universo como «el sistema de elementos o regiones que lo componen y que restringe, limita o dirige sus estados futuros». Ahora bien, este intento de visión sistémica (que no sistemática) sólo tiene sentido si partimos del reconocimiento de la diversidad de los elementos en presencia —de las fronteras que los separan y les impiden formar un todo homogéneo.

Son muchos los sistemas filosóficos que reclaman estas diferencias y proponen una visión unitaria de las mismas. Más allá de la clásica división cartesiana, la «nueva ontología» de Hartmann y Scheler pretendía partir ya de la diferencia insalvable entre las diversas «provincias» del ser, que, des de la materia al espíritu, siguen un proceso de progresiva clausura y autoconciencia: las cosas inorgánicas que *están*, los organismos que *son*, los animales que *sienten* y los hombres que *saben que sienten*. Dentro mismo de la conciencia, Kierkegaard trató de describir tres estadios irreductibles (estético, ético y religioso), y Freud tres niveles psíquicos igualmente diferenciados el yo, el ello y el super-yo. En todos estos casos se sigue una reflexión antiunivocista, común a la tradición aristotélica, kantiana y hegeliana, donde se buscan las fronteras *dentro* del mundo y no sólo las fronteras *del* mundo: los límites en la experiencia y no solamente los límites *de* la experiencia, las rupturas de la historia y no sólo su contraste con la eternidad. En el extremo, esta posición culmina en el reconocimiento de la frontera o límite como la categoría ontológica privilegiada que, en el caso del hombre, se manifiesta como *conducta* o *expresión* —es decir, en aquellos lugares donde la subjetividad se dota de densidad objetiva y donde la objetividad parece adquirir la fluidez del espíritu (Merleau-Ponty).

Ahora bien, todas las fronteras internas establecidas desde Kierkegaard a Merleau-Ponty parecen suponer que la divisoria definitiva pasa por el hombre precisamente porque éste no tiene lugar, nicho o frontera natural alguna. Uno de los rasgos característicos del hombre sería precisamente, como decía Teilhard de Chardin, no tener hábitat. No hay lugar —decía Ortega— donde el hombre pueda, sin más, vivir; la tierra es en rigor inhabitable para él, y precisamente por eso ha llegado a vivir en todas partes. La independencia del hombre respecto a cualquier lugar determinado es lo que generaría su pluralidad cultural, lingüística, etc. El hombre sería así zoológicamente ecuménico y, por lo mismo, culturalmente particularista.

Desde este punto de vista, la frontera aparece como un fenómeno de raíz y relevancia básicamente culturales. Sin embargo, ya algunos análisis sociales y antropológicos (de Simmel a Bateson, de Hall a Lévi-Strauss y Clastres) parecían sugerir que la separación,

segmentación y distancia entre individuos y entre grupos no son meros fenómenos culturales, sino que están enraizados en la estructura misma de la realidad. Y eso es precisamente lo que nos han permitido entender la ecología y la teoría de la información: más allá de la frontera cartesiana entre sujeto y objeto, o de la ilustrada entre cultura y naturaleza, los fenómenos de discontinuidad y ruptura aparecen como definitorios de «la manera de ser de las cosas» —una manera de ser que, en términos heideggerianos, diríamos que el hombre no introduce ni impone sino que, simplemente, «apacienta».

Todo sistema u organización se define por la relación que mantiene con su entorno, es decir, por los procesos que se desarrollan en sus fronteras. Son estas fronteras las que permiten la existencia de lagunas o intersticios más organizados, más improbables y con un mayor grado de información. Una información, por otro lado, que no es idéntica a la comunicación e interacción con el entorno, sino que tiende más bien a perderse cuando se produce esta comunicación y se homogeneizan los niveles informativos.¹ Pues bien, esta tendencia por la que dos sistemas que entran en contacto buscan un estado intermedio y neutro donde sus diferencias (de calor, de color, forma, etc.) queden neutralizadas, esta tendencia hacia la igualación y desorganización progresiva sólo es corregida localmente por curiosos «fenómenos de frontera» que rompen esta inercia y permiten la formación y el refuerzo de islotes de organización, de vida, de belleza —de todo lo que ha venido en denominarse neguentropía. Veamos dos de estos peculiares fenómenos de frontera que, rompen el proceso normal de *igualación* substituyéndolo por los de *inversión* o progresiva *diferenciación* de dos procesos que entran en contacto o dos estadios secuenciales de un mismo proceso.

1. El rebasamiento de un cierto umbral numérico o cuantitativo puede producir un efecto *catastrófico* cuando genera el paso de un estado a otro diferente (un aumento del calor que había producido el líquido, lo transforma, a partir de cierto punto, en gas) o cuando invierte el sentido de un proceso. Esto se produce, por ejemplo, cuando un depredador se presenta ante la presa a una cierta «distancia crítica», a partir de la cual ésta no sólo no huye (?)... sino que, *d e s e p e r a d a*, ataca. (?) También la relación entre un sistema y un subsistema suyo que crece rápida y desordenadamente

en su seno, como un cáncer, adquiere pronto caracteres catastróficos. El subsistema deja de servir al sistema general y, de pronto, pasa a servirse de él.

—Así ocurrió con la revolución industrial, en que el crecimiento del mercado de mercancías acabó por obligar a la generación de un mercado análogo y paralelo de hombres y de capitales, o en la conocida transformación «catastrófica» descrita por Marx del proceso M-D-M en D-M-D (dinero, mercancía, dinero). Lo mismo se podría decir del subsistema «ciudad» que, a partir de determinado momento, pasa a transformar el propio entorno, del cual ha crecido y ha despegado, organizándolo (como parque, huerta, suburbio, área metropolitana, etc.) en función de sus necesidades; o aun de la «información» que, una vez metida en la lógica de su producción mercantil y sistemática, pasa de comunicar los acontecimientos manufacturar los que requiere su propio funcionamiento.

La etnología y la ecología nos ofrecen también numerosos procesos de esta clase, en que el rebasamiento de cierto umbral de medida, fuerza o competencia de un subsistema transforma radicalmente su comportamiento.

—Así, las formaciones evolutivas simbióticas del tipo depredador-presa que se desarrollan hasta transformarse en un Super-Tom y Super-Jerry que operan mancomunadamente controlando energía externa a expensas de sistemas menos competitivos (Margalef).

—Del mismo modo, un aumento de la estabilidad del entorno (dejar, por decirlo así, de vivir en la Frontera) o un aumento repentino en la energía exosomática disponible, puede aconsejar a una especie el cambio «dramático» de una estrategia reproductiva (basada en una alta tasa de renovación) a una estrategia R que produce animales más grandes y de vida más larga, que invierte más energías en la exploración y la memoria para construir estructuras de transporte que le permiten acumular reservas, y que genera de esta manera un cojín o un seguro frente a las variaciones externas que podrían afectar su supervivencia.

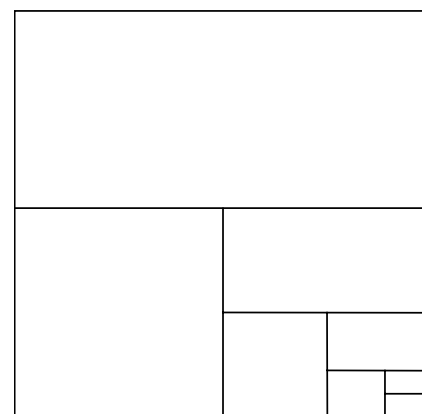
—La propia estrategia seguida por el sistema técnico y político «moderno» está basada en la existencia de un «*hinterland*» del que podría importar materias primas y al que exportar sus residuos sin romper el equilibrio del sistema en su conjunto. Como ha señalado Harris, los primeros *big men* estajanovistas que iniciaran el sistema de productivismo intensivo y centralizado (germen del Estado) aparecieron en zonas donde el aumento de la producción no ponía en peligro el equilibrio ecológico. Por el contrario, en zonas como el desierto de Kalahari, donde la introducción de un sistema de caza más racionalizado y sofisticado pronto hubiese agotado las reservas, se mantuvo el *tabú* respecto a acumulación y los dones, la prohibición de recibir sin devolver, la defensa, en definitiva, frente a la escalada de reciprocidades y dependencias generadora de un sistema demasiado eficiente que pronto rompería el equilibrio ecológico al no tener fronteras permeables por las que introducir nuevas materias primas y a donde exportar tanto la nueva organización como sus residuos.

2. La frontera puede también invertir el proceso natural de degradación o igualación cuando opera como un elemento de distinción o incluso de progresiva

diferenciación entre los dos o más sistemas que pone en contacto. Por lo que respecta al mantenimiento de las diferencias, hay que señalar, como ha apuntado Margalef, que el sistema ecológico requiere un nivel de diversidad por encima o por debajo del cual la estabilidad es imposible. Parece, pues, que la estabilidad requiere un mínimo de complicación. En el límite inferior, un ecosistema de diversidad nula (exclusivamente de monos o de leones) no puede sobrevivir. En el superior, un ecosistema con una diversidad igual al logaritmo del número de especies (en todo caso superior a 5 bits por individuo) se colapsa. De ahí los óptimos de diversidad que Ashby, Margalef y Wagensberg han definido como principios de la «variedad requerida», del «mínimo barroco» o de la «profusión de lo pequeño».

Respecto, no ya al mantenimiento de las diferencias, sino a la progresiva diferenciación entre los sistemas a uno y otro lado de la frontera, debemos tener en cuenta que ésta se realiza siempre a expensas del sistema menos informado y organizado, cuya pobre organización no se ve incrementada por la superior organización con la que entra en contacto, sino absorbida o secada por ella. A primera vista, este sistema puede parecernos supremamente injusta y cruel, pero a él debemos la supervivencia de esos islotes y bloques discontinuos de baja probabilidad y alta información dentro de nuestro planeta que son la vida, y la inteligencia. Tan injusto parece este principio ecológico que Margalef no duda en calificarlo de «principio de San Mateo», ya que fue este evangelista-mercader quien escribió que «al que tenga se le dará, y a aquel que no tenga le será arrebatado incluso lo poco que aún conserve». Margalef enuncia este principio en los sigilientes términos: «cuando dos sistemas interactúan, la información aumenta relativamente más en el que era ya más complicado, que parece alimentarse del más simple y puede acabar asimilándolo».

Ahora bien, si tenemos en cuenta que la información de un sistema es el surco dejado en él por la energía anteriormente usada y degradada, cabe prever que los organismos o sistemas que han degradado ya más energía tengan una «orografía» más pronunciada que les permitirá canalizar en su provecho la energía exosomática restante. Esta relación entre frontera e información es ejemplificada por el mismo Margalef con la figura siguiente:

«Si después de reconocer las dos mitades de un espacio, la disección mental puede avanzar más en una mitad que en la opuesta, podemos decir que la primera contiene más información. Si es verdad que la información se incrementa por sí misma, cabría esperar

con bastante generalidad una situación como la esquematizada en esta figura, donde la información aumenta más rápidamente o se conserva mejor en el subsistema que había conquistado más complicación que el otro.»

El panorama que todo ello parece dibujar es desconcertante —por no decir inquietante. La fe determinista en la reversibilidad de los procesos y la idea progresista del perfeccionamiento de la naturaleza parecen esfumarse (o incluso, ahora sí, revertirse) en un nuevo mundo regido por las leyes de la termodinámica y de la información. De la ilusión de haber encontrado una ley o base «natural» para la *superación dialéctica* de las diferencias (la ilusión del amo y el esclavo necesariamente reversibles de la teoría hegeliana o marxiana) pasamos a la constatación del *crecimiento exponencial* de estas diferencias: a la caricaturesca o «esquizmogenética» diferenciación de los roles; a la comprobación de que siempre llueve sobre mojado y a la anticipación de que ello ha de agravarse en el futuro.

Sin embargo, no hay que olvidar, con todo, que es precisamente gracias al comportamiento «injusto» o «paradójico» de estas fronteras que han podido salvarse de la universal mediocridad fenómenos complejos y ricos como la vida o la inteligencia. Son estas fronteras las que han permitido mantener estados estacionarios privilegiados que exportan la entropía a su entorno siguiendo la ley formulada por Ashby² demostrada por Conrad y resumida por Wagensberg en el *dictum*: «complicarse o morir». Pero también hay que reconocer que el comportamiento de estas fronteras parece describir y anticipar (por poco que hagamos de ellas una traducción antropomórfica) unos procesos que atentan contra la idea de una mayor solidaridad, colaboración e igualdad entre los individuos y los grupos. En vez de tender naturalmente a desaparecer, las diferencias parecen autopetruarse siguiendo un proceso parecido al de «refuerzo de las diferencias de partida» descrita por los psicólogos sociales.³ Y tanto más en un mundo donde no por casualidad ha surgido la teoría de la información como tal teoría. Quiero decir: en un mundo donde la información ha pasado a ser y a ser reconocida como un factor productivo de primer orden y un bien de primera necesidad. Las formas de explotación que hemos visto actuar en las fronteras informativas no pueden sino hacernos temer que la capacidad de los ya organizados o informados para sacarle el jugo en exclusiva a la nueva información —y aun desinformar o desorganizar al resto con sus residuos— no haga sino aumentar haciendo cada vez los Nortes más Nortes y los Sures más Sures.

Quoi faire? He criticado ya, en este texto y en otros, el sueño o ilusión dogmática que quería creer en una ley inscrita en la Naturaleza que nos llevaría

teleológicamente a niveles superiores de justicia, de igualdad y libertad. Esta era la ilusión en que se basaban las propuestas del idealismo: desde el naturalista-ilustrado de Rousseau o Adam Smith, hasta el historicismo romántico de Hegel o Marx. Frente a estas dos tradiciones, creo que deberíamos más bien regresar al voluntarismo e individualismo de Kant cuando proponía un compromiso y una acción huérfanos de coartadas y de litigaciones trascendentales —liberados de la ilusión de que existe una sintonía o una armonía preestablecida entre las necesidades de nuestro corazón y las leyes de nuestro mundo.

Ahora bien, esta actitud se basaba en la hipótesis de que no hay leyes «naturales» que lleven a una mayor justicia... pero tampoco leyes que lleven a una mayor injusticia. No se tomaba el altruismo como una necesidad histórica... pero tampoco como un fenómeno que fuera contra las leyes de la naturaleza. Se suponía, en una palabra, la neutralidad ontológica de nuestras buenas disposiciones hacia los demás —una neutralidad como la sugerida por la teoría de las estructuras disipativas, pero que parece ahora cuestionada por los fenómenos de frontera basta aquí descritos.

Una vez más: ¿qué hacer ante este panorama? Pienso que la situación nos estimula de una forma nueva a la actividad teórica y práctica, ya que parece que «no pueda ser» que las cosas hayan ido y hayan de seguir yendo sólo en esta dirección. *Teóricamente* parece obvio que los «buenos sentimientos» no podrían haber sobrevivido hasta nosotros si no tuvieran alguna especie de función social a largo plazo —y en esta dirección apuntan ya los estudios antropológicos y sociobiológicos que tratan de explicar la supervivencia de conductas aparentemente no adaptativas como el altruismo, la generosidad o el heroísmo. *Prácticamente*, es preciso decir que se pueden y deben defender los valores de la justicia y la solidaridad, aunque no vengan avalados por (o incluso parezcan opuestos a) el «orden de las cosas». Lo que ocurre es que la lucha por superar esta paradoja no podrá ya hacerse desde una pretendida actitud «científica», sino desde un talante en el que la ironía haga el papel que el dogmatismo o el culto a la autenticidad han jugado hasta ahora. Una ironía, como ha escrito J. M. Colomer, «que puede convertirse en un acicate del inconformismo y, al mismo tiempo, no ser incompatible con algunas pautas de comportamiento propias de sociedades civilizadas». Pautas o convenciones meramente formales en las que no hace falta creer, sobre las cuales no hace falta hablar ni ponerse de acuerdo, y que sin embargo, pueden operar como principio de neutralización de una violencia que en la perspectiva actual ha dejado a menudo de ser resolutive o revolucionaria para hacerse meramente afirmativa cuando no desesperada.

¹ Es por esto mismo que toda frontera comunicativa no trivial comporta un riesgo de incompreensión por falta de un código común —y que este riesgo es tanto más elevado cuanto mayor es la información susceptible de ser transmitida.

² Según esta ley, un sistema, cuando aumenta la incertidumbre de su entorno, sólo puede mantener su estabilidad (o su nivel de complejidad) a fuerza de desarrollar su propia complejidad, es decir, de incrementar la anticipación y el repertorio de las respuestas que i habrá de dar a la creciente variedad de las agresiones del entorno.

³ Las muestras de superior inteligencia de un niño, por ejemplo, tienden a generar un entorno que le es propicio para incrementar aún más esta superioridad.

estat citades a finals del segle XIX i principis del XX però que no s'havien tornat a trobar a Cata-lunya des d'aleshores. Es tracta de dues espècies de *Sympetrum*, el *S. pedemontanum* i el *S. vulgatum*.

Aquestes dues espècies semblen ocupar els petits canals de reg que hi ha als prats propers al riu Segre a la Cerdanya, on poden ser prou abundants. Durant el mes de setembre hem seguit provant de veure quin és el territori ocupat per les dues espècies ja que de moment n'hem comprovant només la seva presència en un sol punt de la comarca i la seva absència a una distància de pocs quilòmetres riu avall. Podria ser que pel que fa a la conservació, aquella zona de la Cerdanya passés a tenir una rellevància que no tenia fins ara.

El grup Oxygastra ja fa mesos que treballa per poder fer un llistat de noms catalans dels

nostres odonats. Aquests noms ens han d'ajudar a divulgar aquest grup d'insectes ja que pensem que els noms científics poden ser un fre en terrades a instituts o en articles de revistes de caire més aviat popular per exemple. Aquest llistat s'està fent sota les recomanacions del Termcat i amb la col·laboració d'especialistes dels països catalans.

Podeu trobar més informació a la web del grup <http://www.oxygastra.org>. ■

Societats adherides

Els lepidòpters del Parc Natural de la Serra del Montsant

Aquest parc va ser creat l'abril de 2002 i, a més de tenir un excepcional valor paisatgístic, presenta un interès remarcable per iniciar-hi l'estudi dels lepidòpters. La situació geogràfica i unitat orogràfica ben delimitada, la diversitat d'ambients i gradients altitudinals i la bona conservació de la Serra de Montsant fan que sigui un espai privilegiat per a estudiar-ne la fauna, i de manera especial, la que acostuma a ser poc coneguda, com els lepidòpters. La gran diversitat de comunitats vegetals, amb gairebé una tercera part de les plantes dels Països Catalans, fa preveure que hi visqui una població molt nombrosa en espècies.

Una de les actuacions prioritàries que la Societat Catalana de Lepidopterologia ha dut a terme des de fa anys és l'estudi dels espais naturals per col·laborar en la seva preservació i gestió, especialment en els que són poc o gens coneguts, com és el cas de Montsant. Seguint aquests criteris, la SCL va presentar un projecte d'estudi dels lepidòpters del Parc Natural de la Serra del Montsant. El projecte va trobar molt bona acollida i amb l'aprovació i el suport de la direcció del parc s'hi va començar a treballar durant la segona meitat de l'any 2004. D'aquesta fase preliminar, ja s'han lliurat al parc els resultats corresponents a la primera temporada de recerques, que continuen durant aquest any 2005.

Els objectius primordials de l'estudi són, d'una banda, dotar el parc natural d'una base de dades de lepidòpters que sigui útil pel coneixement de la seva biodiversitat, que es pugui adaptar a un futur Sistema d'Informació Geogràfica general del parc, i, de l'altra, que es tinguin en compte els valors biològics afegits pel treball com a suport tècnic en la seva gestió.

Aquests objectius es concreten en l'elaboració d'un inventari d'espècies de la zona amb la base de dades completa de citacions, enregistrades per localitats (UTM1 x 1km), amb altres informacions complementàries, com la vegetació actual de cada localitat prospectada, o la possibilitat de poder comparar els vessants nord i sud de la serra de Montsant, que poden presentar, a priori, dissimilituds en la distribució de les espècies. L'estudi de les espècies censades ens ha permès destacar-ne els aspectes faunístic, biogeogràfic, fenològic, ecològic,

Conferència Internacional sobre grans connectors muntanyencs

Del 24 al 27 d'octubre es durà a terme al Centre Les Planes de Son (Pallars Sobirà) la primera conferència internacional sobre grans connectors muntanyencs, realitzada a Catalunya, coorganitzada per la Fundació Territori i Paisatge i la Comissió d'àrees protegides de la UICN, amb el suport d'Europarc, Eurosite, la Direcció General XI de la UE, i sota els auspicis del Consell d'Europa. S'hi presentarà, públicament, la Iniciativa del gran connector muntanyenc del Cantàbric-Pirineus, massís central francès, Alps.

La conferència se centrarà en les singularitats ecològiques, socials i culturals d'Europa respecte la connectivitat muntanyenca internacional, a gran escala, i continuarà presentacions de les millors experiències dels Alps, Apenins, Càrpats i Balcans, a més dels Pirineus i Serralada cantàbrica, així com ponències de les Muntanyes Rocalloses canadenques i estadunidenses i els Andes. Els casos d'estudi i els debats dels tallers seran inclosos en el manual Conservation connectivity «conservation corridors management», promogut per la UICN.

Es pot consultar el programa complet a l'adreça: www.suportserveis.com, des de la qual es pot formalitzar la inscripció.

Secretaria tècnica:
Rosa Roda,
mountaincorridors@suportserveis.com

Butlletí de la Societat Catalana de Lepidopterologia, núm. 94 [2n semestre de 2004]. Barcelona, abril de 2005. ISSN: 1132-7669.

Convenció dels signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat de l'Agenda 21 de Barcelona

Dijous, 20 d'octubre, de 9 a 18.30 h Campus Nord de la UPC, Edifici Vèrtex. Inscripció gratuïta. Contingut: Balanç col·lectiu dels avenços assolits en les accions que concreten els objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat; Identificació dels obstacles i els grans reptes; Presentació de propostes i recomanacions de futur; Visualització i reforç de la xarxa d'actors per la sostenibilitat; Oportunitats de coneixença, intercanvi i futur treball conjunt. Informació sobre el programa i inscripcions: www.bcn.es/agenda21/convencio2005/

etc., així com conèixer la seva distribució a l'interior del parc.

Amb les dades obtingudes es poden determinar les zones del parc que presenten prioritats de preservació, per la seva elevada diversitat d'espècies o per les seves característiques biogeogràfiques, pel que fa als lepidòpters que s'hi troben.

Els resultats obtinguts de l'any passat ens han permès tenir una primera aproximació de la riquesa de la fauna de lepidòpters del parc. Es va acabar la temporada amb un cens de tres-centes trenta-vuit espècies, que pertanyen a vint famílies de lepidòpters, dues-centes cinquanta de les quals no s'havien citat de Montsant. Les prospeccions van donar un miler de citacions enregistrades procedents de vint-i-dues localitats del parc. Aquest cens inicial d'espècies representa, aproximadament, el 22 % de la fauna coneguda de Catalunya i un 18 % de la ibèrica.

Diverses espècies censades presenten interès perquè tenen al Montsant els límits de la seva distribució coneguda a Catalunya o a la Península Ibèrica. Altres espècies només es coneixen de molt poques localitats catalanes a més de Montsant. Només es coneixen una o dues poblacions més a Catalunya de

deu espècies trobades a la serra. Senyalem també la presència de vuit endemismes ibèrics o ibero-magribins i de dues espècies protegides per la normativa europea. Pel que fa a les característiques biogeogràfiques, en conjunt, la fauna de lepidòpters de Montsant, es compon, en unes dues terceres parts, d'espècies mediterrànies. Respecte a la distribució, alguns indrets del parc han destacat més que altres per la seva elevada diversitat i per ser hàbitat d'espècies d'interès faunístic. En total es poden considerar vint-i-dues espècies censades amb algun interès faunístic o biogeogràfic.

Durant l'any 2005 s'està continuant l'estudi amb uns resultats que incrementen notablement els de l'any passat, tant pel que fa a nombre d'espècies com per l'interès de les espècies enregistrades. També cal remarcar que aquest any han començat a funcionar dues estacions noves del CBMS (Butterfly Monitoring Scheme a Catalunya) al parc natural, amb un itinerari a la part sud del Montsant i un altre a la part nord.

Esperem que el coneixement de la fauna de lepidòpters sigui un element important a tenir en compte en la gestió del parc i que Montsant pugui arribar a ser un dels parcs naturals més ben coneguts i conservats pel que fa als lepidòpters. ■

Representants en organismes i institucions

Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

La Institució ha estat convidada a participar al Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya. L'Observatori del Paisatge és un centre per a la diagnosi, la sensibilització, l'estudi, la divulgació i la identificació del paisatge, de manera que esdevé, un ens de suport, assessorament i

col·laboració de la Generalitat en totes les qüestions relacionades amb el paisatge. El seu Consell Assessor, amb funcions d'assessorament i consultives, es constituirà el proper mes d'octubre i reunirà diverses entitats i persones proposades pel seu reconegut prestigi. ■

Consell Consultiu del Parc de Collserola

La reunió del Consell Consultiu del passat 30 de juny començà, com sempre, amb el repàs de la memòria d'activitats del 2004, enguany recollida en un CD, i que està disponible a les oficines del Parc i a la Secretaria de la ICHN.

A continuació destaquem algun dels punts que ens van semblar més interessants. Un d'ells és la notícia que el Parc deixarà d'utilitzar l'equipament de Mas Pins. Aquest edifici no és propietat del Parc i es prefereix dirigir l'oferta educativa a els altres centres de Can Coll i Can Balasc. També es va comentar que s'han afegit 30 ha al territori propietat del Parc amb la compra del turó de la Qüestió (abans propietat de Caja Madrid).

Sobre proposta de declaració de parc natural, la comissió executiva aprovà el 15 de març presentar-la a la Generalitat de Catalunya. Posteriorment, hi hagué reunions

amb Medi Ambient per tractar conjuntament el marc urbanístic global (reformular la planificació de carreteres i el Pla de la Regió Metropolitana) i considerar la possible ampliació dels límits del Parc.

Pel que fa a la inclusió de Collserola dins de la Xarxa Natura 2000, sembla que encara no s'accepta ja que no conté suficient superfície d'hàbitats considerats d'interès comunitari ni espècies prou emblemàtiques, tot i que si finalment esdevé parc natural, seria l'únic que no formaria part de la proposta de la Xarxa Natura 2000. Des del Parc es demana una lectura més àmplia de la idea de la Xarxa Natura 2000, ja que en d'altres països els espais periurbans també s'han inclòs dins de les respectives propostes nacionals. A més, destaquen el paper de Collserola en la migració de les aus i el llarg historial de recerca sobre els sistemes naturals (vint anys de treballs).

(Continua)

Algunes opinions també expressaren que, com que no hi ha limitació en la superfície que cada país pot presentar dins de la proposta de Xarxa Natura 2000, Collserola no se n'hauria d'excloure.

Un altre punt candent de la sessió fou l'adquisició del Tibidabo per part de l'Ajuntament i el projecte de remodelació / trasllat de l'aparcament davant de l'hotel Florida. Primer de tot calgué aclarir que el Tibidabo no s'amplia, sinó que cal remodelar-lo per adaptar-lo a la situació actual. Segons sembla, cal fer un estudi de mobilitat per solucionar el problema de l'aparcament dels vehicles dels visitants al parc (per exemple, reforçar el servei d'autobusos, etc.) i s'ha de reorganitzar la situació actual de l'aparcament. La proposta de construir un nou aparcament no agradà als membres del Consell Consultiu i fins i tot es féu la proposta que l'Ajuntament cedís al Consorci la gestió dels boscos del cim del Tibidabo per assegurar-ne la protecció, considerant la possibilitat de requalificar la zona com a sòl forestal. Si es complís

aquesta proposta, es marcaria un precedent en la requalificació de sòls, que normalment sempre és unidireccional cap a sòl construït.

Finalment es parlà de la controvèrsia generada quan es va considerar la possibilitat d'aprofitar la pedrera Berta (que cal restaurar) per dipositar bales procedents de l'Ecopark. Segons sembla, però, l'aquífer queda molt a prop de la superfície de la Pedrera i a més no és una zona geològicament estable. Per tant, la proposta no s'acceptà i, de fet, l'Ajuntament del Papiol guanyà la denúncia que interposà contra el Consorci quan va considerar aquesta possibilitat i modificà el PepCo.

Només ens cal recordar que totes les actes de les sessions del Consell Consultiu del Parc de Collserola (excepte l'última, ja que triga un temps a arribar) estan disponibles per ser consultades a la Secretaria de la ICHN, i que si algú està interessat a assistir a les sessions, ho ha de demanar amb antelació al Parc. Les sessions es fan cada sis mesos (al juny i al desembre). ■

Societats naturalistes dels Països Catalans

Obra Cultural de l'Alguer

Aprofitant l'assistència de naturalistes algueresos a la II Universitat de Ponent de les Ciències de la Natura, diversos representants del Consell Directiu de la Institució es van desplaçar a Seròs per mantenir una reunió de treball amb els

es va acordar l'intercanvi de publicacions entre ambdues entitats.

La conferència que Carlo Sechi i Antonio Torre van impartir a la UPCN sobre el medi natural de Sardenya va permetre valorar encara més el patrimoni natural d'aquesta illa i va donar més sentit a la proposta de treballar conjuntament en l'estudi i la conservació del medi natural dels Països Catalans.

Cal també destacar l'afable acollida de l'alcalde de Seròs, Gabriel Pena Remolà, que es va mostrar especialment interessat a mantenir el seu suport a totes aquelles iniciatives que, com la Universitat de Ponent de les Ciències de la Natura, permetin difondre els valors del patrimoni natural català. ■

companys de l'Alguer Carlo Sechi i Antonio Torre i concretar possibles línies de treball conjuntes.

Com a primeres activitats, es va proposar la realització d'una conferència a Catalunya sobre els espais naturals protegits de Sardenya i la realització d'un curs i d'una sortida naturalista a l'Alguer; també

Butlletí Fragmentació d'Habitats-Transport, núm. 2

El passat mes de juliol va aparèixer el segon butlletí electrònic sobre la fragmentació d'habitats causada per infraestructures de transport. En aquest butlletí es comenta la nova normativa sobre accidents causats per col·lisions amb fauna silvestre i es fa una ressenya dels treballs que està duent a terme el Grup de Treball sobre Fragmentació d'Habitats causada per Infraestructures de Transport, com és la redacció d'un document de *Prescripciones técnicas para el diseño de pasos de fauna y vallados perimetrales*, la traducció del manual europeu *COST 341, Wildlife and Traffic* i la posada en marxa, a la web del Ministerio de Medio Ambiente, de la base de dades sobre bibliografia mesures aplicades en l'Estat espanyol per a permeabilitzar les vies al pas de fauna.

Cal també destacar que en aquest butlletí electrònic es comenten els resultats de diversos estudis i treballs sobre els impactes de les vies de comunicacions per al desplaçament de la fauna al Parc Natural de l'Albufera (València), a Castella-Lleó i a les Ries Baixes.

VI Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Dijous, 10 de novembre, a la Casa de Cultura de Sant Llorenç Savall, tindrà lloc la VI Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Assistència és lliure i gratuïta, però cal inscriure-s'hi mitjançant el formulari que trobareu a l'adreça: www.diba.es/parcsn/jornades.

Amb el suport de

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

fundada el 1899

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iecat.net
A/l: <http://iecat.net/ichn>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Legislació

Activitats i impacte ambiental

Ordre PRE/337/2005, del 14 de juliol, reguladora del contingut, el format i el suport informàtic de l'informe de verificació de les avaluacions ambientals i de l'informe de verificació del document d'avaluació en matèria de prevenció d'incendis. DOGC núm. 4438 de l'1 d'agost de 2005.

Caça i pesca

Ordre MAH/293/2005, del 16 de juny, per la qual s'estableixen mesures de regulació de l'extracció de corall vermell (*Corallium rubrum*) en l'àmbit marí del parc natural del Cap de Creus. DOGC núm. 4418 del 4 de juliol de 2005.

Resolució MAH/2161/2005, del 5 de juliol, per la qual es fixen les espècies objecte d'aprofitament cinegètic, els períodes hàbils de caça i les vedes especials per a la temporada 2005-2006. DOGC núm. 4427 del 15 de juliol de 2005.

Resolució MAH/2327/2005, de l'11 de juliol, per la qual s'actualitza el període hàbil per a la captura en viu d'ocells fringíl·lids per a activitats tradicionals a Catalunya. DOGC núm. 4438 del 3 d'agost de 2005.

Urbanisme

Decret legislatiu 1/2005, del 26 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme. DOGC núm. 4436 del 28 de juliol de 2005. ■

Agenda

Sessions científiques

Dimarts 25 d'octubre de 2005, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, sessió inaugural del curs 2005-2006: **Descobertes paleontològiques recents als Hostalets i l'origen dels grans simis**, per SALVADOR MOYÀ-SOLÀ, Institut Paleontològic Miquel Crusafont.

Amb la tramesa d'aquest NOTÍCIES, us adjuntem el programa complet d'aquest cicle.

Recordeu

Horari d'atenció de la Secretaria de la ICHN

Dilluns i dimecres de 10.30 a 19 h. Dimarts, dijous i divendres de 9 a 17.30 h.
Adreça electrònica: ichn@iecat.net. Adreça d'Internet: <http://www.iecat.net/ichn>

Fons bibliogràfic de la ICHN

Podeu consultar el fons bibliogràfic de la Institució a la Biblioteca Montilivi, Universitat de Girona, Àrea de suport a l'estudi i la docència. Horari: tardes de 14.45 a 21.45 h; Tel.: 972 418 290; o a l'adreça d'Internet: http://biblioteca.udg.es/fons_especials/ichn/index.asp.

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Jordi Badia, Jordi Catalan, Guillem Chacón, Xavier Escuté, Bernat Garrigós, Josep Germain, Josep M. Mallarach, Xavier Oliver, Joan Pino, Xavier Rubert de Ventós, Xavier Sabaté, Andreu Salvat, Florenci Vallès i Francesc Vallhonrat.